

Az elektronikus média hagyományos és új közlésmódjai, társadalmi hatásai

A kommunikációs technológiák forradalmának első a beszéd kialakulása. Ezt követte a közel 10000 éve kialakuló írás, majd a XV. században nyomtatás megjelenése, a Gutenberg-galaxis kezdete. Az 19. században feltalált távíró, majd a telefon, a film, a rádió és a televízió elterjedése biztosította a tömegeknek az információ-átadást. Az 1990-es évektől, az mobiltelefon, az SMS és az internet megjelenésétől beszélhetünk digitális-információs társadalomról, amelyben a technológiának kulcsszerepe van a kommunikációban.

Az elektronikus média klasszikus csatornái a telefon és a távíró, a tömegkommunikációt lehetővé tevő eszközei a rádió és a televízió. A 19. században a távoli helyek közti kommunikációt a távíró forradalmasította, drasztikus lerövidítve a válasz idejét. Ez elindította a másodlagos írásbeliség elterjedését. Később a kiépülő vezetékes telefonhálózat már közvetlen, jelen idejű interakciót biztosított a beszélő felek között, s néhány metakommunikációs lehetőséget is tartogatott (hangsúlyozás, hangerő, tempó, ...). Kialakult a másodlagos szóbeliség, amely egy technikai eszközön keresztül történő verbális kommunikáció. Az új lehetőségek lecsökkentették a személyes információközlés értékét, mivel az többé már nem az egyedüli opció volt.

A rádió és a TV megjelenése forradalmasította a tömegkommunikációt. A 20. század elején ezek mindenki számára újdonságnak hatottak, s az első évtizedekben sokszor nem tudták hová tenni ezeknek az eszközöknek a helyzetét. A média egyre szorosabban összekapcsolódott a politikával, a 21. századra annak legfőbb eszközévé és erejévé vált. Az emberek újabb és újabb módokon lettek befolyásolhatóak.

A 20. század végére az internet és az okostelefonok megjelenésével a Gutenberg-galaxis elérkezett a végéhez, s felváltotta a digitális információs társadalom. Míg régebben a médiaszövegek legtöbbször csak egyirányú kommunikációt biztosítottak (kivéve például a rádióba betelefonálást), ma ez már nem igaz. Mindenki hozzászólhat, véleményezhet, értékelhet tartalmakat, az egyén szabadsága és befolyása jelentősen megnőtt, a média világa demokratizálódott. Az interaktivitás üzleti szempont is lett, hiszen ez jobban bevonja a közönséget.

A digitális információs társadalomban a korábbi tekintély és tudáselvű társadalomszemlélet hanyatlik. Sokkal kevesebbet jelent ma, hogy valaki szakértője egy adott témának, mint régen. Példa erre a Wikipédia: a felhasználók szerkesztik, bárki beleírhat, de a használói egymást ellenőrzik is. Problémát jelent azonban, hogy az internetes keresőmotorok (például a Google) a gyakran látogatott tartalmakat előrébb helyezik, mint a megbízhatóakat (hiszen ezt ellenőrizni is sokkal nehezebb), így sok a hibás információ, ami óriási közönséget képes elérni.

A médiának régen és ma is nagy szerepe van egy adott társadalom normarendszerének, gondolkodásmódjának és közvéleményének a kialakításában, ezért a média egyenlő a hatalommal. A modern tömegkommunikáció egyetlen nagy közösséggé („globális faluvá”) tette a Föld népességének nagy részét, s e falu részei között egy szempillantás alatt információtömegek áramlanak. Ha valaki ezt az információmennyiséget kontrollálni és manipulálni tudja, iszonyatos hatalmat kap a kezébe.

A média sokat változott az idők során, de mindvégig megtartotta köztes helyzetét a feladó és a nagyszámú befogadó között. Viszont sokat változott az egyirányúsága, hiszen számos platformon vissza lehet csatolni (míg régen nem lehetett) a választ (fórum, blog, rádió).

<u>Papír alapú/Guttenberg-galaxis</u>	<u>Képernyő alapú közlés/Neumann-galaxis</u>
1.kézbe lehet fogni	1. nem megfogható, létezése egy megfoghatatlan valóság része
2. sokkal közelebb áll az emberhez	2. virtuális
3. birtoklás	3. bizonytalanság
4. tartósabb	4. az információ tárolása nem végleges
<u>Könyvek</u>	<u>Internet</u>
1.cenzúrázni lehet	1. interaktív
2. biztos tudás	2. nem a hagyomány az alapja, hanem mindenki szerkesztheti
3. tekintélyelvű szemlélet	3. demokratikusan kapcsolt információk

Az internetes média e jelenségei új szövegtípusokat is kialakított (blog, webes napló, glog, prezentációk).

Elemi: nyelvi és képi (álló és mozgó), hanghatások egyszerre. Közös jellemzőik, hogy legtöbbször az olvasói interakcióra építkeznek, hipertextuálisak (más szövegekre hivatkoznak), gyakori bennük a vizuális és audiovizuális tartalom vagy az animációk.

Jellemzői továbbá: interaktivitás, nem lineáris elrendezés. like-olás jelensége, szlenges köznyelvi stílus, rövidítések, nem összefüggő szövegek, hozzászólások.